

Taimitarhatuotanto Viherympäristöliiton kestävän ympäristörakentamisen toimintamallin toteuttajana

Toimintamallin viisi teemaa:

- Paikan vesiolot
- Paikan maaperä ja kasvillisuus
- Käytettävät raaka-aineet, materiaalit ja tuotteet
- Energiansäästö, ilmanlaatu ja ympäristönsuojelu
- Ihmisten terveys ja hyvinvointi

1.Vesiolosuhteisiin liittyvät toimintaperiaatteet

Taimitarha voi sijaita vesistöjen läheisyydessä, jolloin turvataan herkkien vesiekosysteemien toiminta ja varsinkin tulva-alueiden ekologiset toiminnot. Nämä toteutetaan jättämällä rannoille riittävät luonnontilaiset suojavyöhykkeet. Viljelytoimissa huomioidaan erityisesti toimenpiteet, jotka estävät kasvinsuojeluaineiden ja ravinteiden kulkeutumista vesistöihin.

Kasvinsuojeluaineita levitetään vain hyväkuntoisilla ja turvallisilla välineillä. Ruiskut on testattu MMM:n asetuksella annetun aikataulun mukaisesti viranomaisen hyväksymällä testausmenettelyllä. Ruiskuttajalla on voimassa oleva todistus suoritetusta kasvinsuojelututkinnosta.

Valumavesien kulkeutumista hidastetaan rinneohkeilla sijoittamalla taimirivit korkeuskäyrien mukaisesti. Hulevesien käsittelyssä käytetään virtaamaa viivytäviä menetelmiä. Laskeutusaltat hyödynnetään kastelualtana ja niistä ruopataan kiintoaines säännöllisesti ja palautetaan se peltoon. Eroosio estetään viherpeitteisillä kaistoilla.

Kastelussa käytetään vettä säästäviä menetelmiä eikä käytetä siihen talousvettä. Kastelussa pyritään mahdollisimman suureen tarkkuuteen, jotta ei tule ylikastelua. Kasteluveden kierrätys toteutetaan siellä, missä se on tarkoituksenmukaista. Hulevesiä hyödynnetään kasteluvetenä. Ravinneoitoista pintavaluntaa ehkäistään salaojituksella tai säätösalojituksella. Taimet kastellaan sellaisena ajankohtana, jolloin vedenhaihdunta on pienintä. Käytetään kastelujärjestelmiä, joissa vesi ohjataan kasvin juuristolle.

Pohjavesien suojeluun kiinnitetään erityistä huomiota taimiston alueilla, jotka sijaitsevat pohjavesialueilla. Noudatetaan ehdottomasti kasvinsuojeluaineiden käytön rajoituksia näillä alueilla. Kemikaalisäiliöt tarkastetaan vuotojen ehkäisemiseksi Tukesin valtuuttaman tarkastajan toimesta määrätyin välein riippuen säiliön kuntoluokan mukaan.

Estetään maaperän tiivistyminen ja edistetään sillä tavoin imeytyskapasiteettia ja maan vedenpidätyskykyä.

Lannoituksessa noudatetaan viljavuusanalyysien mukaista viljelykasvien vaatimaa tarkkaa lannoitusta. Astiataimituotannossa suositaan hitaasti ja hallitusti liukenevia lannoitteita, mikä estää ravinteiden karkaamisen vesistöihin.

2.Paikan maaperä- ja kasvillisuusolosuhteisiin liittyvät toimintaperiaatteet

Maaperä

Elävä maaperä ja sen hyvä rakenne on taimitarhatuotannon perusedellytys. Sen vuoksi yrityksissä kiinnitetään maan rakenteen ja biologisen aktiivisuuden ylläpitoon ja parantamiseen kaikessa toiminnassa suurta huomiota.

Maaperää parannetaan viljavuusanalyysien pohjalta ja pidetään yllä tai parannetaan humuspitoisuutta. Tuotannossa valvotaan maaperän kunnostuksessa käytettävien maa-aineksien ja maanparannusaineksien alkuperää, laatua ja määrää. Maanparannuksessa käytetään aineksia ja menetelmiä, jotka parhaiten tukevat maaperän eliöstön, vesitalouden, ravinnetalouden ja kaasujen vaihdon toimintaa.

Sijoitetaan viljelysten huolto- ja kulkureitit niin, että maaperän häiriintyminen, lähinnä tiivistyminen, minimoituu.

Viljelyssä käytetään katteita ja välikaistakasveja, jotka vähentävät eroosiota, sekä viljelykierrossa maan humuspitoisuutta lisääviä ja maata puhdistavia välikasveja.

Kasvillisuus

Taimitarhatuotannossa ylläpidetään elinvoimaisia ja ekosysteemipalveluja tuottavia elinympäristöjä. Suositetaan kasvustoja, jotka ylläpitävät ja lisäävät kasvintuhoojien luontaisten petoeliöiden kantoja. Huolehditaan viljelyalueiden viherpeitteisyydestä ja lisätään kasvillisuuden kokonaisbiomassaa. Tuulensuojaistutuksilla parannetaan tuotettavien taimien kasvuoloja ja lisätään samalla tuotantoalueiden hiilensidontaa ja monimuotoisuutta. Viljelyyn otetaan Suomen luonnonkasvien taimia, mikäli niille löytyy viheralalla kysyntää.

Tarjotaan tilaajille mahdollisuus hankkia kotimaisia taimia, jotta niiden ei tarvitsisi turvautua tuontiin. Varmistetaan, että puuvartisten kasvilajien ja -lajikkeiden menestymisvyöhyke ja alkuperä soveltuvat käyttökohteisiin.

Taimitarhat varmistavat asiakkaidensa edellyttämät laatuvaatimukset kuulumalla Ruokaviraston ylläpitämään taimiaineistorekisteriin, ja täyttämällä taimiaineistolain ja sen perusteella annetuissa säädöksissä määrätyt vaatimukset, täyttämällä kasvinterveyslain ja sen perusteella annetut vaatimukset sekä noudattamalla Viherympäristöliiton lajitteluohjeita. Viljelytoimet kirjataan viljelymuistiinpanoihin. Kasvinterveys varmistetaan vastaanottotarkastuksilla ja noudattamalla omavalvontasuunnitelmaa. Tuote-erien jäljitettävyyys varmistetaan kattavalla dokumentoinnilla.

Viljelyssä suositetaan lajikkeita, jotka ovat mahdollisimman vastustuskykyisiä kasvitaudeille ja tuhoeläimille. Kasvintuhoojien hallinnassa käytetään ensisijaisesti ennaltaehkäiseviä torjuntakeinoja, kuten tuhoojien tarkkailua, biologista, mekaanista ja fysikaalista torjuntaa. kasvinsuojelussa käytetään vain Suomessa hyväksytyjä torjunta-aineita.

Haitalliset vieraslajit

Tuotannossa rajoitetaan haitallisten vieraslajien leviämistä tuotevalikoiman ja viljelmätarkkailun avulla. Noudatetaan omavalvontasuunnitelmaa.

Yrityksessä tunnustetaan EU:n haitalliset ja kansallisesti haitalliset vieraslajit ja karanteenituhoojat, poistetaan ja hävitetään ne siten, etteivät voi levitä ympäristöön.

3.Kestävällä tavalla käytettävien raaka-aineiden, materiaalien ja tuotteiden tuotantoon, valintaan ja kierrätykseen liittyvät toimintaperiaatteet

Taimitarhatuotannossa pyritään materiaalitehokkuuteen ja tuotantopanosten vastuulliseen ja ekologisesti kestäväan käyttöön. Jätteen määrää vähennetään ja kierrätyskelpoisuutta lisätään. Hankinnoissa suositaan kierrätettäviä ja kestävästi tuotettuja materiaaleja ja tuotteita. Syntyneet kasvijätteet kompostoidaan.

4.Energiansäästön, ilmanlaadun ja ympäristönsuojelun edistämiseen liittyvät toimenpiteet

Taimitarhojen toimenpiteet liittyvät erityisesti toiminnan tehostamiseen, vaihtoehtoisten energiatuotantomuotojen käyttöönottoon ja nykyistä ympäristöystävällisempien käytäntöjen omaksumiseen.

Taimitarhoilla minimoidaan energiankulutus ja tehostetaan energian käyttöä. Konetyöt suunnitellaan niin, että vältetään ylimääräistä ajoa ja käytetään energiatehokkaita työkoneita ja laitteita. Kasvihuoneissa hyödynnetään auringon energiaa maksimaalisesti. Koneiden huollot tehdään säännöllisesti ja suositaan kierrätyspolttoaineita tai sähköä.

Taimitarhoilla käytetään ympäristölle ja ihmisille haitallisia kemikaaleja niin vähän kuin mahdollista. Toiminnassa on olennaista toiminta- ja turvaohjeiden noudattaminen kemiallisten aineiden varastoinnissa, kuljetuksessa, käytössä ja hävittämisessä. Kasvinsuojelussa käytetään integroituja menetelmiä. Kasvinsuojelussa käytetään ensisijaisesti pesäketorjuntaa. Ruiskuttajilla on voimassa oleva kasvinsuojelututkinto. Käytettävät ruiskut ovat testattuja ja huollettuja.

5.Ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät toimenpiteet

Taimitarhat toimivat niin, että työntekijöiden ja omistajien sekä terveys että hyvinvointi tulevat turvatuiksi. Noudatetaan voimassa olevaa työlainsäädäntöä ja työehtosopimuksia. Sosiaalisen kestävyuden perusedellytyksenä oleva tasapuolisuus on henkilöstöpolitiikan lähtökohta. Yritykseen on laadittu työsuojelun toimintaohjelma ja yrityksen sisäiset turvallisuus- ja hätätilaohjeet. Työntekijöiden perehdyttämisestä huolehditaan järjestelmällisesti. Yritys huolehtii, että työntekijöillä on tarpeelliset suojarusteet työn suorittamiseksi turvallisesti.

Yrityksessä huolehditaan, että koneet ja laitteet ovat turvallisia käyttää ja niiden huoltokirjanpito on kunnossa. Huoltojen yhteydessä tarkistetaan, että suojalaitteet ovat kunnossa ja paikallaan.

Taimitarhat sijaitsevat pienillä paikkakunnilla ja ne tukevat paikallisia yhteisöjä taloudellisesti ja sosiaalisesti. Ne työllistävät paikallisia alihankkijoita, ammattilaisia ja opiskelijoita.

Taimistoviljelijät osallistuvat aktiivisesti paikallisten yhteisöjen sosiaalisiin verkostoihin ja siten ylläpitävät alueen taloudellista ja sosiaalista aktiivisuutta.